

NAŠA MISEL

Leto II.

OMLADINSKI KULTURNO-POLITIČNI LIST

Štev. 13 (28).

Izhaja štirinajstdnevno

V Ljubljani, 4. aprila 1937

Celoletna naročnina znaša 18 Din

Ljubljana, 4. aprila 1937.

Po splošni sodbi evropskega časopisja je nedavno sklenjeni jugoslovensko-italijanski prijateljski sporazum izrednega pomena. Njega moremo obravnavati z mednarodnega ali zunanje-političnega, notranje-političnega in posebej nacionalno-manjšinskega vidika.

Kolikor posega ta sporazum v današnje mednarodno stanje je razumljivo, da ga vsaka država ocenjuje s stališča svojega zunanje-političnega interesa. Tako zvano uradno ali odgovorno časopisje ga obravnava z vso diplomatsko obzirnostjo in previdnostjo. Tudi mero-

dajni krogi zavezniških držav ugotavljajo, da je pakt, sklenjen v popolni skladnosti z vsemi našimi mednarodnimi obveznostmi. Mnogo bolj neposredno pa izraža svoja deljena mnenja opozicionalni tisk, ki je vsled svoje »neodgovornosti«
mnogo svobodnejši in morda tudi verodostojnejši tolmač resničnega notranjega razpoloženja posameznih zainteresiranih narodov. Poleg navdušenih besed, ki izražajo veliko mirovno vrednost sporazuma so padle tudi težke besede, češ, da dogovor ni bil storjen v okviru vrhovne mednarodne ustanove,

Iz naše zunanje politike

Zadnje tedne je evropska pozornost osredotočena na Jugoslavijo. Obisku predstavnika fašistične države, ki je z našimi uradnimi krogi sklenil trajen prijateljski sporazum in nato z letalom zapustil našo državo, je sledil obisk poglavarja bratske demokratične republike, katerega je naš narod sprejel po poročilu »Prager Presse«
na sledeči način:

»Teško je preceniti ljudsko množico, ki je stala na ulicah. Reče se lahko le, da so bili vsi trgi in ulice, ki so bile določene za gledalce, že dolgo prej, predno so ustavili promet tako prenatrpane, da so mogli pozdraviti z dobrodošlico poglavarja zavezniške republike samo oni, ki so zelo zgodaj vstali.«

Prezident Beneš se ob prihodu v Beograd na kolodvoru prisrčno pozdravlja s knezom namestnikom Pavlom

Prezident pozdravlja predstavnike naše vojske

Zvestoba za zvestobo!

Predsednik bratske Češkoslovaške republike g. dr. Edvard Beneš

Ob najdražjem obisku, ki si ga je mogel želeli naš narod, izraža jugoslovenska nacionalna mladina globoka in iskrena čustva do bratskega češkoslovaškega naroda in obljublja, da jih bo z vso skrbnostjo gojila kot pristen izraz slovanske zavesti. V trdnem objemu slovanske vzajemnosti čutimo mlada pokolenja veliko uteho in življenjsko varnost v usodnem soudaru sile duha in humanitete s silo pesti in brutalnosti. Prepričani smo, da bomo mladi Jugoslovenci z vrstniki Čehoslovaci, po vzoru naših velikih učiteljev, z enakim uspehom kakor oni v preteklosti in sedanjosti izpolnjevali tudi v bodoče zgodovinsko misijo: borbo za enake pravice velikih in malih v mednarodnem sožitju. Ob tej priliki poudarjamo našo globoko vero v zmago prave, disciplinirane demokracije, ki je edina sposobna, da povrne življenju narodov in človeštva pogoje spoštovanja, miru in napredka.

V tej visoki nalogi ostaja življenjska usoda češkoslovaškega in jugoslovenskega naroda nerazdružljiva, kakor je bila enotna, ko smo se iz teme in robstva vzpenjali k solncu in svobodi. Zavest naše krvne in kulturne sorodnosti in istovetnost nacionalnih in političnih ciljev povečuje stvarnost naše skupnosti, saj vsebuje ona po svoji pomembnosti za kulturo, mir in napredek človeštva najlepše opravičilo naše vzajemne borbe za neodvisnost in dokaz visoke politične zrelosti. Spričo tega ni sile pod nebom, ki bi mogla ovirati naša naroda v uživanju nacionalnih pravic in izpolnjevanju dolžnosti do mednarodne celote.

Napadi na Češkoslovaško

Ogabna borba germanstva proti slovanstvu. — Demokracija kot taktično sredstvo. — Levičarji izrabljajo položaj.

Pred dobrim mesecem je bila v nemških časopisih in revijah objavljena ogabna kampanja proti Češkoslovaški. Dan na dan so se pojavljali članki, ki so imeli tendenco, da vzbude v mednarodni javnosti vtis in prepričanje, da je omenjena država postala leglo komunizma in radi tega, z ozirom na njen geografski položaj, jako nevarna sosesčina vsem okoli nje ležečim državam. V podkrepitev tega »dejstva« naj bi se na teritoriju Češkoslovaške gradile sovjetske letalske baze, od tam naj bi prihajali avijoni, ki so risali po nebu z dimom srpe in kladiva ter slično. Trenutno razburjenje, ki ga je ta kampanja povzročila, pa se je takoj poleglo, čim je postalo očitno, kaj prav za prav zasledujejo.

Borba proti komunizmu, ki si jo je kot eno glavnih točk svojega programa zastavil Hitler, nam je v napadih na Češkoslovaško odprla popolnoma novo stran gledanja na ta problem. Izgleda, da je bilo naše dosedanje mnenje o borbi fašizma proti komunizmu, posebno kar se tiče Nemčije in Rusije, prepovršno in da nismo v tej borbi opazili onega prikritega namena, ki je prišel na dan šele v napadih na Češkoslovaško. Naj omenimo kot značilno še to, da se je ta borba poostрила ravno v zadnjem času, ko se vrše v Rusiji značilni preokreti, ki kažejo, da je začela velika slovanska država hoditi nova pota. Če povežemo vsa ta dejstva, nam postane očitno, da borba nemškega nacional-socializma proti komunizmu ni več borba dveh svetovnih naziranj, ampak le borba germanstva proti razvijajočemu se slovanstvu. Treba je, da smatramo torej borbo fašizma proti komunizmu v tem slučaju le kot krinko, kot taktično sredstvo za dosego večjega namena: spraviti vso mednarodno javnost podzavestno v dva tabora: komunističnega in antikomunističnega, oziroma pretežno slovanskega in antislovanskega.

Češkoslovaška je vse napade in sumničenja dostojanstveno zavrnila. Prav tako je bilo postopanje in ogaben način gonje zavrnjen in obsojen od one mednarodne javnosti, ki ni soglašala z njenim iniciatorjem in je kmalu opazila namene Nemčije.

Ko smo že označili bistvo glavnega dogodka, ne moremo preko postranskih, ki so se posredno razvili iz njega in so

nastali položaj izrabili v popolnoma druge namene. Ogorčenje, ki so ga povzročili napadi na Češkoslovaško, je dobilo izraza v manifestacijah, ki pa niso povsod izzevle v smislu, ki bi bil edino na mestu, ampak so se po zaslugi komunističnih agitatorjev izprevrgele ponekod v demonstracije, v katerih so napete glave dale duška svojemu ogorčenju proti fašizmu in manifestirale za marksizem. Demokratični duh Češkoslovaške je postal predmet izrabljanja in krinka drugih namenov. Dostikrat smo že poudarili, s kakšnim navdušenjem se v marksističnih vrstah izgovarja beseda demokracija, mnogokrat smo že tudi razkrinkali pravo ozadije tega velikega zagovarjanja demokratičnih načel, zato se danes v to več ne spuščamo. Konstatiramo le, da v manifestacijah za Češkoslovaško ni bila povsod poudarjena Češkoslovaška, ampak na prvem mestu demokracija, ker je to že omenjenim šlo boljše v račun. Nikdar nismo zanikali pomena velikih demokratičnih načel Masaryka in Beneša, kot jih tudi sedaj nočemo omalovaževati. Obsojamo le zlorabljanje demokracije v tem slučaju, ko je vendar jasno, kam je bila namenjena ost vseh napadov, ki jih je bruhala iz sebe Hitlerjeva Nemčija.

Simpatije, ki jih je bila ob tem slučaju deležna bratska Češkoslovaška od vseh svojih prijateljev, ki so pravilno spoznali in razkrinkali gonjo njene sosedice, nam kažejo njeno visoko stopnjo. Prepričani smo, da morejo slični napadi le koristiti njenemu ugledu, kot po drugi strani utrjujejo mnenje, da bo slovanstvo iz današnjega kaosa v mednarodnem življenju, ki ga občutimo vsi, izšlo okrepljeno ter v zavesti, da je možen prosep le v čim tesnejšem navezanju nase in da je vsako drugo iskanje prijateljstev in političnih zvez le malo pomembnega in prehodnega značaja. Če se že danes kažejo ugodni znaki tega spoznanja, jih je treba gojiti s čim večjo obzirnostjo in nežnostjo. Obračunavanja v svetu, katerim smo vsakodnevno priče, se morejo zaježiti in razbiti le ob kompaktnem braniku, pogazila pa bodo brezobzirno vse slabiče. Čas sentimentalnega verovanja v mednarodne institucije, ki naj bi zaščitile pred nevarnostjo male narode in države, je minul. Danes smo navezani le sami nase in na prijateljstva, ki nam jih narekuje skupno poreklo.

Separatističko ludilo

Ako ćemo separatiste nazvati pravim imenom, moramo ih krstiti budalama. Jer, da su normalni ljudi, činili bi baš protivno od onoga što čine. Mi, naravno, nismo pristalice ni velsperstva ni veleratstva niti bilo kakve druge hegemonije. Ali, možemo razumeti ako kakav oduševljeni patriota proglasi da su »Srbi svi i svuda« ili da su »Hrvati svi i svuda«. Starčević će uvek ostati značajan lik u našoj istoriji iako znamo šta nauka veli o njegovim koncepcijama. Moraćemo mu uvek priznati duboko i snažno rodoljublje, moraćemo odati priznanje i njegovoj iskrenoj težnji da, na zaista prost način, reši sva naša »pitajna«.

Međutim, šta da velimo o ljudima koji veliku našu istoriju suzuju na istoriju njiva što ih mogu sagledati sa svog zvonika?

Naša je istorija, posmatrana sa normalnog stanovišta, tojest jugoslovenskog, istorija kojom se možemo ponositi. Mi tu imamo Krešimira, koji je Jadranom moru dao pečat našeg mora još pre tisuću godina, imamo Dušana, kojega je država bila jedna od najkulturnijih i najmoćnijih u tadanjoj Evropi,

imamo vitešku istoriju Bosne, imamo prekrasnu tradiciju dubrovačkog duha, imamo besprimerno herojstvo male i siromašne Crne gore — imamo mozaik koji je nenadmašan ako ga celog obuhvatimo pogledom. Ali, ne razabiremo boje ako ograničimo pogled samo na jedan deo. Tada ne vidimo svu lepotu, i sve bogatstvo kojim raspolažemo, vidimo samo stotoletno robovanje i težak mrak koji nas je pritiskao. Hoćemo da postanemo velik narod. Kakvo li je to putovanje ka tom cilju kada oko svakog polja, i najmanjeg, postavimo visok plot da bismo time označili njegovu »istorijsku autohtonost« — mesto da sve plotove porušimo pa da pogledamo preko cele naše velike zemlje?

Čovek već mora da je jako ograničen ako će za celu svoju istoriju svesno proglasiti samo istoriju kakve male pokrajine koja, sama za sebe, ne znači ništa. Ne govorimo uvek o nekim »višim« i »nižim« kulturama! Čak i da kod nas zaista postoje neke veće kulturne razlike, one još, same po sebi, ne povlače za sobom veća prava. Naprotiv, kulturnija bi oblast morala imati i veće dužnosti, molimo da se to upamti. Ona bi, ako

ništa drugo, morala nositi steg trpeljivosti i širokogrudnosti — jer je, kanda, i to jedna od oznaka prave ljudske kulture — a ne da pretstavlja ognjišta netrpeljivosti, separatizma, duhovne ograničenosti i državničkog infantilizma. Kultura nije nikakva biljka za staklenu baštu nego jeste i ima da bude dinamična sila koja teži da se proširi što više kako bi svoje vrednote afirmirala bez obzira na bilo kakve granice. Separatisti, međutim, kolosalnim »naučnim« aparatom, utvrđuju granice svog kulturnog područja i time najjasnije dokazuju da ono što oni tim imenom krste i nije nikakva kultura nego, u najboljem slučaju, spada u muzej kao folklor. Isti je slučaj i sa tom »hrvatskom tisućgodšnjom kulturom«. I bez obzira na to da je smešno kulturu meriti po godinama, priča o nekoj izuzetno visokoj kulturi se rodila kao posledica osećanja manjevrednosti: narodu je, u dugim stolicima austrougarskog ropstva, trebalo dati neki oslonac da bi mogao da izdrži do kraja pa su ga ubedili da je neobično kulturni, toliko kulturni da, naravno, u tome daleko prevazilazi svoje tlačitelje. Kada je čuvek u nečijoj zavisnosti, on će je lakše podnositi ako je uveren da je njegov gospodar ispod njega u pogledu morala, poštenja ili kulture. »Gde ću ja, kulturni čovek, s njim prostakom

da se preterujem!« — to je ta stara filozofija potlačenih. Ali, nju podići na stepen načelnog stava prema životu, nju proglasiti za arbitra u svim pitanjima — to, najblaže rečeno, nije normalno. Zdravom čoveku nisu za život potrebne nikakve veštačke konstrukcije, nikakve samobmane, a najmanje je sklon tome da sam smanji delokrug svoje sposobnosti tojest sferu svog uticaja. Naprotiv, on hoće da deluje na što širem polju jer je to put ka napretku a ne uvređeno i kukavičko sedenje u zapečku.

Separatističke tendencije su, dakle, anomalne same po sebi a pored toga su i antikulturne. Razvijati se i napredovati možemo tim lakše čim veći prostor, i duhovni i materialni, nam stoji na raspoloženju. Ali je naša sredina politički zatrovana a ta zatrovanost je gnoj za separatističke tendencije. Jer tu nema međusobnog poštovanja (a nije ni imalo povoda da se razvije), međusobna mržnja je žarka. Pa se radi samo za partijsku korist a ne korist celog naroda. Golica se instinkti mase, podvlači se, bez ikakve osnove, njezina izuzetnost u bilo kojem pogledu — a vremena su teška, i krasno je svaliti svu krivicu na »beogradsku čaršiju«. Ima i do nas krivice. Kratkovidnost i politički primitivizam su glavne.

„Naša Misel“ fašistični list!?

Nacionalna in partizanska demokracija. Zakaj nas imenujejo fašisti.

Naš klerikalni tisk je že ponovno proglasil, da je »Naša misel« glasilo integralne in fašistične jugoslovenske mladine. Gospoda, ki dejansko in moralno odgovarja za njegovo pisanje, ne pozna v javnem življenju prav nobene tenkočutnosti. Čeprav temelji celokupna njena ideologija na podlagi, ki izključuje po svojem bistvu demokratični duh — to potrjuje najbolj prepričevalno njena praksa — vendar si lasti nanj absolutno monopolsko ali vsaj kartelsko pravico in v svojem političnem cinizmu reklamira zase arbitersko nalogo izstavljati po svoji uvidevnosti demokratična ali antidemokratična izpričevala. Razumljivo in opravičljivo je zato, če ta gospoda spričo svoje visoke demokratične kvalifikacije stori često v svojih odločbah tudi težke napake. V njenih odločbah dobiva pojem demokracije povsem svojstven smisel: smisel pokvarjenosti, zlorabljanja, izkrivljanja in politične nestrpnosti. Zasluga klerikalnega tiska je, da danes nima naš narod več jasne predstave o vsebini prave demokracije. Njegova zasluga je tudi, da stojijo danes v antidemokratični luči velika dejanja iz naše polpretekla zgodovine, katerih izključni namen je bil, da poslužijo — kljub svojemu prisilnemu značaju — ozdravljenju našega političnega življenja, ki je začelo istovetiti demokracijo s pojmom anarhija, ki ni spoštovalo nikakega okvira, v katerem bi se morala gibati politična svoboda, ki je grešilo nad samimi temelji nacionalne in politične svobode. To je bila predsestojanarska versko, plemensko in pokrajinsko partizanska demokracija. Njeno vrhovno načelo je bilo: predpostavljati ožji interes splošnejšemu. Ta demokracija je pogojevala vsa centrifugalna spremljanja in z atomiziranjem našega javnega življenja slabila moč uedinjujočega jugoslovenskega nacionalizma, katerega nosilci so močni v teritorialno ekstenzivnem smislu.

Proti tej anarhiji in taki strankarski razuzdanosti je bila postavljena nova jugoslovenska nacionalna demokracija, kateri je izhodišče obči narodni in državni interes. To je bil grandiozni rešilni napor, da se prenese naše politično življenje z razedinjujočih na uedinjujoče osnove. Ne moremo postati močni, dokler homo oslanjali naš razvoj na razlike in ne na vezi, dokler ne bo zamenjal ozkogrudnega egoizma zdravi altruizem, ki ga zase zahteva upravičeni interes splošnosti. Samo tisto, kar spoštuje koristi in potrebe celote in v njih okviru išče zadovoljitev vsega, kar je podrejenega značaja, je demokracija, vse drugo

izključuje možnost zdravega in trajnega sožitja.

Razumljivo je, da je taka demokracija zadela vse tiste, kar je črpalo svojo politično moč izključno iz naše verske, plemenske in pokrajinske različnosti, vse tisto, kar se je ohranjalo pri življenju z demagoško nestrpnostjo in skrupulantnostjo na račun zavesti naše nacionalne in državne skupnosti. Proti tej demokraciji pa so se zato tudi dvignili vsi tisti, katerim je v korist lepše bodočnosti našega naroda oznanjala politično smrt. Bog ne daj, da bi se vrnili v čase, ko se je razumela in vrednotila demokracija samo tako in toliko, kot in kolikor je dopuščala najreakcionarnejšim političnim skupinam neomejeno politično eksploatacijo v mnogo interesnih sfer razdrobljeno domovino.

Če nas proglasa klerikalno časopisje za fašiste zato, ker se borimo za pravo, disciplinirano demokracijo in proti zlorabam in anarhiji, mu dovolimo, da nas tako naziva, čeprav vemo, da velja sicer zanj ta pridevek kot psovka. Mi ne moremo nič zato, če nam razum, srce in morala ukazuje, da krojimo pri presojanju naših problemov vse stranske interese po vrhovnem in ne vrhovnega po stranskih. To je bistvena razlika, ki nas loči v dva svetova, to je ključ za razumevanje prave nacionalne in spačene partizanske demokracije.

Špartanska vzgoja nemškega študenta

München, v začetku aprila 1937.

V zimskem semestru 1936/37 je prišla prvič po svetovni vojni na nemške univerze generacija, ki je že odslužila vojsko in opravila obvezno delovno službo, torej obe pridobitvi nove Nemčije. Ker pa po novi odredbi traja vojaška dolžnost za vse brez razlike dve leti, je prišel v preteklem semestru na univerze le letnik 1914. Zato tudi ni bil preveč velik letošnji naval na nemške univerze. To so torej vzroki padca števila študentov in ne one druge teorije, ki se širijo vede ali ne vede po našem časopisju. Padec števila nemških študentov se pričakuje sedaj v vseh nadaljnjih zaporednih letih, ker je z letošnjim letom nastopil še tretji faktor, to je prihod tkzv. »slabih letnikov« 1914—1918, ki je po vsej Evropi manjši, a v Nemčiji še posebno!

Glavna naloga in skrb študentskih organizacij je njihovo pravilno izobraževanje. Tako morajo torej ti »slabi letniki« izvršiti iste naloge, katere zahteva neizprosni razvoj zgodovine.

Umrla sta vzornika

Dva moža, simbola idealizma, neustrašne borbenosti in narodnega dela sta nas v kratkem zapustila. Ko ob njih grobovih gledamo v preteklost in se pred nami razvija slika njunega nesebičnega dela, šele prav spoznavamo njihovo vrednost in se zavedamo praznine, ki je z njuno smrtjo nastala. Gledamo njihovo lika in črpamo moralnih sil za nadaljevanje tistega, kar sta onadva kot delca skupnosti pričela in kar smo mi dolžni nadaljevati.

Tomo Zupan

Narodni duhovnik, ves povezan z žitjem in bitjem svojega naroda, borec za njegove pravice v času, ko ga je tlačil črno-zolti nestvor, kulturni delavec, eden izmed prvih, ki so razumeli, da se je napadom ponemčevanja možno ubraniti le s sistematičnimi samoobrambnimi ukrepi in tako paralizirati učinek na našem narodnem telesu. Bil je zato soustanovitelj Ciril-Metodove družbe in od prvih početkov pa do svoje smrti eden njenih glavnih stebrov. Ves vdan narodno-obrambnemu delu, ni gledal na nazorska trenja in je baš radi tega moral pretrpeti bridka razočaranja. Bil je vzgojitelj v Alojzijevečju, ki pa ga je radi svojega prepričanja moral zapustiti. Njegovi pogledi in zavest odgovornosti do naroda mu nista dovoljevala, da bi se na ljubo gotovih ljudi odrekel svojem delu in se zadovoljil samo s svojim poklicnim delokrogom. Šel je mimo malenkosti življenja, stremel je za višjim in potrebnejšim. Toda ni se pokazal moža samo na zgoraj omenjenem polju. Plodnost njegovega dela se kaže tudi na vseh drugih poljih, zlasti na kulturnem, kjer je doprinesel lep in pomemben delež. Njegova visoka starost, ki jo je učal, mu ni dovoljevala, da bi počival. Delavec od mladih nog, je ostal to tudi, ko se je umaknil iz javnega udejstvovanja na svoj gradič Okroglo. Tu je v

miru preživel zadnja leta svojega plodnega življenja ter zbiral in znašal, dokler ga ni prehitela smrt.

Kot je narod vsako leto z veseljem štel leta njegovega dolgega in koristnega življenja, tako je obnemel ob njegovi smrti.

Ljudevit Pivko

Že v mladosti ves v službi naroda, prežet z vero v veliko bodočnost jugoslovenstva in slovanstva, je bil pokojni dr. Ljudevit Pivko eden izmed onih požrtvovalnih delavcev, katerih vsestransko udejstvovanje nam je prineslo ugleda tudi izven mej naše domovine. Povezanost njegovega dela, zlasti stiki s Češkoslovaško, nam je prinesla tiste sadove, ki se na teko lep način manifestirajo baš te dni. Bil je organizator Sokola v takrat skoro popolnoma nemškem Mariboru, po vojni pa eden prvih delavcev na kulturnem in političnem polju naše ožje domovine. Njegova velika zgodovinsko važna akcija pri Carzanu, ki mu je prinesla vzdevek »carzanskega junaka«, je bila znak njegovih nadpovprečnih zmoglosti, ki jih je ves čas svojega življenja tako plodonosno izrabljal v korist naroda. Po naravi skromen profesor, ni nikdar hotel v ospredje. Njegova dela pa so ga in ga danes tembolj stavlja v vrsto prvoboriteljev in velikih mož, ki so si stekli zasluge za naš narod in državo. Njegovo udejstvovanje nam je ostalo v veliki meri tudi v vsestranskem pisateljskem udejstvovanju. Zlasti so zanimivi dokumenti njegove carzanske dobroljske akcije, ki je vzbudila nemajhno zanimanje v vsem svetu.

Naj bo ta skromen prikaz življenja dveh po duhu in delih tako velikih mož skromen izraz spoštovanja njihovi nesebičnosti in požrtvovalnosti ter majhna odložitve njihovim velikim dejanjem. Ostala nam bosta svetla vzornika.

Po sklepu nacionalno-socialističnega študentskega saveza mora oditi vsak nemški študent, ki se svobodno javi v ta savez — v nekaj internat, v katerem prebije tri semestre. Internati so organizirani tako, da more najti v njih vsak študent svojemu poklicu primerno udejstvovanje. Poleg političnih dolžnosti, ki jih zahteva vzgoja, si taki krožki izberejo tudi sportno polje. Pri dveh takih skupinah je glavno sportno udejstvovanje učenje brezmotornega letanja, pri tretjih smučanje in planinstvo, pri drugih spet jadranje itd.

Kot je omenjeno, se obveže take vzgoje nemški študent najmanj tri semestre. Na čelu krožka stoji vodja, ki nosi vso odgovornost in ki tudi skrbi, da se vsi poverjeni mu člani vzgajajo v nacionalno-socialističnem duhu.

Pri vseh teh skupinah je sabljanje obvezen predmet. Sabljanje se je vpeljalo zato, da bo znal vsak študent, ki je član saveza, če bo potreba, braniti s svojo krvjo načela nacionalnega-socializma.

Važno pažnjo se polaga potem še na strokovno izobrazbo. Vršijo se takorekoč tekmovanja, kdo bo opravil izpit najbolje. Kajti vodstvo saveza se drži načela, da študent, ki nosi znak saveza in študent, ki koraka za zastavo kljukaste ga križa, mora biti tudi prvi v šoli.

Ne pusti pa ta savez, da bi bili v njem taki člani, ki sede pri knjigah 24 ur in nimajo interesa za nikogar in za nobeno stvar. Taki študenti prav tako malo koristijo obči stvari kot oni, ki knjige sploh ne pogledajo. Nemški študent se mora zanimati tudi za politična vprašanja. Udejstvovati se mora pri sportu tako, da v resnici izpolni latinski izrek: Mens sana in corpore sano!

Zato je tudi pot nemškega študenta čisto jasna. Prve tri semestre prebije v zaključeni družbi. Poleg svojega dela v tej družbi pomaga kot izobraževalec v nacionalno-socialističnih formacijah kot SA, SS in NSKK. Po teh treh semestrih

se že toliko osamosvoji, da lahko stopa svojo pot.

Delo nemškega študenta ima samo en smoter — služiti Nemčiji, za Nemčijo učiti se in živeti. Toda to delo morejo opravljati samo taki, ki imajo voljo do tega. Vse to pa jim naredi njihova špartanska vzgoja, od katerih zahteva sicer res dosti, a gotovo ne za Nemčijo brez koristi.

Tako dela danes Nemčija kljub kritikam, upravičenim in neupravičenim, poklicanih in nepoklicanih.

Zdenko Mrmolja.

»JURIST V PRAKSI«

ciklus predavanj v okviru DSJF

Izmed petih akademskih poklicev, ki si jih more izbrati ob vstopu na univerzo mlad študent, je juridični brez dvoma najboljše, ker nudi možnost udejstvovanja na najrazličnejših poljih in panogah. Absolviranemu juristu so odprta pota v sodniško, odvetniško, notarsko, upravno, socialno, finančno, železniško službo itd. Razumljivo je torej, da študij te ogromne materije v štirih letih ne more nuditi drugega kot ogrodenje v posameznih strokah. Posledica tega je, da se malokateri diplomirani jurist ob koncu študij že odloči za to ali ono stroko in to prepusti slučaju; nad študijem torej ni možna specializacija. Znano pa je, da mlademu juristu v katerikoli poklicu malo koristi teoretično znanje, ki si ga pridobi med študijem, ker ga ne zna, oziroma ga sploh ne mo-

re znati uporabljati. Mnogo pomoči potrebuje mlad sodniški, tudi odvetniški pripravnik; če pa pride jurist v upravno, notarsko ali finančno službo, ne zna mnogo več kot pisati. V tem oziru smo pri nas še zelo zadaj in so nujno potrebne reforme študija, kot n. pr. v Nemčiji, kjer se mora jurist po dveh letih odločiti za eno izmed mnogih poti potem se točno obdeluje izbrana stroka, ostale stopijo v ozadje in se predelajo le v glavnih obrisih. Isto pripravljajo tudi v CSR. Pri nas je potrebna reforma že radi tega, ker ni enotne uredbe za vse fakultete v državi, kar zelo otežkoča prestop z ene univerze na drugo.

Naloga predstavnika ljubljanskih juristov, strokovnega Društva slušateljev juridične fakultete je med drugim tudi ta, da prireja predavanja. Tako bo v tem mesecu odbor priredil ciklus predavanj pod naslovom: »Jurist v praksi.« S temi predavanji hoče odbor prikazati študentom juristom poleg teoretične strani, ki jo nudi sam študij, tudi praktično stran. Zadnja leta je odbor DSJF zaman poizkušal doseči ožji stik s članstvom, ki običajno pokaže svojo aktivnost le na jesenskih občnih zborih. V prejšnjih poslovnih dobah so se prirejale predavanja, ki pa radi tega, ker so bila po večini teoretičnega značaja, niso vzbudila pričakovanega zanimanja. Sedanjí odbor pa je pripravil v omenjenem ciklusu predavanja, ki bodo pokazala praktično udejstvovanje jurista v posameznih poklicih in njegovo funkcijo med narodom, tako jurista kot: sodnika, odvetnika, notarja, jurista v upravni in socialni službi. Kot predavatelje je dobilo društvo praktike, ki so priznani strokovnjaki v svojih poklicih. Predavanja, ki se bodo vršila na univerzi v predavalnici št. 90, vsakokrat ob 18. uri, so razporejena tako:

torek, 13. aprila: dr. Bajič Stojan: »Jurist v sodniški službi«;

sobota, 17. aprila: dr. Krevl Josip: »Jurist v notarski službi«;

torek, 20. aprila: dr. Pirkmajer Otmar: »Jurist v upravni službi«;

sobota, 24. aprila: dr. Krivic Rudolf: »Jurist v odvetniški službi«;

sobota, 1. maja: dr. Alujevič Branko: »Jurist v socialni službi«.

Predavanja obsegajo torej vse važnejše poklice, ki si jih more jurist izbrati ob koncu svojih študij. Upamo, da bodo predavanja vzbudila veliko zanimanje, saj bodo pokazala to, kar ob koncu študij in v prvih letih prakse manjka vsakemu juristu — pogled v praktično delovanje na raznih poljih. Odbor pa bo s tem ciklusom najboljše ustregel na logi, ki mu jo nalagajo društvena pravila z obveznimi predavanji.

Predavanja niso namenjena le juristom, temveč tudi ostalim akademikom in drugemu občinstvu, ker so po svoji vsebini zanimiva za vsakega, ki se zanima za javno življenje.

ah

ŠE VEDNO PEREČE VPRAŠANJE

Vprašanje plačevanja šolnin in taks po novem, oziroma starem finančnem zakonu je še vedno predmet razpravljanja vseh za to poklicanih študentskih organizacij. Prav posebno prihaja to v poštev v Ljubljani, kjer je situacija, kot smo že poročali, najbolj zamotana. Približno tretjina vseh akademikov se je vpisala in vsaj deloma plačala takse in šolnine še po starem finančnem zakonu, dočim je bila ostalim študentom, ki se do dne, ko je bilo radi glasov o znižanju taks in šolnin na zahtevo študentov vpisovanje po starem načinu odloženo, dana možnost, da poravnajo svoje obveznosti, pa bodisi po starem ali novem finančnem zakonu, šele po 15. aprilu. Ker se omenjeni termin naglo bliža, pa v vprašanju plačevanja šolnin še ni nikake jasnosti, je bila 1. aprila sklicana seja Meddruštvenega odbora, ki je v glavnem razpravljala o navedenem položaju.

V glavnem sta v celotnem problemu dve nejasnosti, ki jih je treba razsvetliti in potem temu primerno podvzeti korake, ki naj privedejo do čim zadovoljivejših rešitev.

V ostalem pa smatramo, da je korupcijo treba uničiti.

Prva je v tem, ker se ne ve, če bo imel novi finančni zakon retroaktivno moč, t. j. ali bo, oziroma ne bo po njem podana možnost, da se izvrši vpisovanje v letni semester po novem zakonu in da se eventualni presežki onim, ki so se vpisali še po starem načinu, vrnejo. Brez dvoma bi mišljenje, da bo novi zakon imel retroaktivno moč, bilo jako optimistično, če bi se vpisovanje po starem finančnem zakonu vršilo na vseh treh jugoslovenskih univerzah. Ker pa je situacija precej drugačna, namreč: na beograjski univerzi se vpisovanje v pravem pomenu besede sploh ni vršilo, ampak se je vpis s priloženim kolekom za Din 5.— smatral kot prošnja za vpis in se takse ter šolnine pobirajo že po novem zakonu, dočim se je vpis v Zagrebu izvršil popolnoma po starem zakonu ter v Ljubljani v začetku vpisovanja enako, obstoja možnost, da bo imel novi zakon povratno moč za letni semester. Treba je imeti v vidu krivico, ki se je zgodila vsem zagrebškim in pretežnemu delu ljubljanskih študentov, če bi bil postopek za vsako univerzo drugačen. Potrebno je, da v tem vprašanju akademiki postavijo najodločnejše zahteve ter dosežejo, če že ne retroaktivne moči novega finančnega zakona, pa vsaj drugo solucijo tega problema.

Druga nejasnost, ki prav za prav izvira iz prve, je v vprašanju, ali bodo študentje, ki so se vpisali in plačali takse in šolnine po starem finančnem zakonu, dobili v slučaju, da bo imel novi zakon retroaktivno moč, svoj presežek v dohodnem času, ali sploh povrnenj. Ni nam sicer znan postopek glede nakazovanja vplačanih šolnin na zagrebški univerzi, ki je pri tem tudi prizadeta, vendar mislimo, da v tem ni razlike z ljubljansko univerzo, kjer se vplačane šolnine od vpisovanja vsak dan sproti nakazujejo finančni direkciji. Tako se je postopalo pri nas tudi v začetku vpisovanja v letni semester. Ko pa je nastopil znani moment, se denar ni nakazoval več na konto finančne direkcije, ampak na konto univerze. V slučaju torej, če bo imel novi finančni zakon retroaktivno moč, bo vprašanje vrnitve denarja, prav posebno pa še povračilo takse v znesku Din 75.— (koliki so se v začetku sproti uničevali) postalo jako problematično.

Meddruštveni odbor je radi omenjenih nejasnosti poslal k g. rektorju deputacijo, da se univerzitetna uprava zavzame za interese slušateljev in to takoj, ker je pred vrati 15. april, ko zapade prvi obrok šolnin in taks. Deputacija je dobila od g. sekretarja zagotovilo, da bo od strani univerzitetne uprave storjeno vse, da se vprašanje taks in šolnin končno reši v čim povoljnejšem smislu.

PREDAVANJE

O ŽENSKEM SPOLNEM ŽIVLJENJU

U. Z. F. nas prosi za objavo sledeče notice:

V torek, 13. aprila ob 18. uri prične v predavalnici ženske bolnice predavati g. prof. dr. Zalokar ciklus predavanj o ženskih boleznih in o ženskem spolnem življenju. Predaval bo specielno za akademičarke in bo spremljal predavanja s praktičnimi demonstracijami.

IZVJEŠTAJ JAPRU-A

Umoljeni smo da objavimo:

Kako se cijelo djelovanje našeg Udruženja nalazi u začetku, obzirom na to da smo tek 8 februara o. g. dobili od univerzitetnih vlasti rješenje o ispravnosti poslovanja prošle uprave našeg Udruženja — nakon čekanja od 14 mjeseci — to smo bili u mogućnosti podijeliti prigodom upisa u ljetni semester tek manju svotu kao potporu u novcu i hrani. Zajmove nismo mogli podijeliti zbog ograničenih sredstava kojima raspolažemo iako se i za njih pokazala potreba.

U određenom roku podneseno je ukupno 20 molbi i to iz pravnog fakulteta 3, medicinske 3, veterinarske 8, J. A. Č. 5, i filozofske 1.

Od tih je molbi riješeno 18, jedna nije riješavana jer je podnijeta sa strane jednog absolventa koji po Univerzitet-skoj uredbi ne mogu biti članovi studentskih udruženja, a jedna molba je odbijena jer su navodi u njoj izneseni utvrđeni kao neistiniti. Ukupno je podijeljeno 4000 din. (četiri hiljade) od koje svote je otpalo na pravni fakultet

370 din., na medicinsku 600 din., na veterinarsku 1215 din., na J. A. Č. 1115 din., na filozofsku 200 din. Od ukupne svote otpalo je na hranu u Centralnoj akademskoj menzi 405 din.

Tim činom J. A. P. R. U. nastavlja svoju uspješnu akciju koju će primjerenom pomoći naše javnosti u najskorije vrijeme i pojačati.

Radimo tiho, bez buke i busanja, u interesu naših siromašnih kolega.

Uprava J. A. P. R. U.-a

Amandma o celibatu učiteljic

Nekaj misli k amandmanu o porokah učiteljic v finančnem zakonu za leto 1937/1938. — Ni dovolj kimanje poslancev, tudi javnost naj pove svoje mnenje.

Med amandmani, ki so priključeni finančnemu zakonu za leto 1937/38, sta tudi dva, ki zadevata učiteljski stan. Prvi priznava učiteljem na bivših CMD šolah službena leta; to je popolnoma pravilno in je samo zelo zakasnela popravila velike krivice, ki je bila storjena tem našim narodnim delavcem.

Zanimivejši je drugi, zato ga navajam v celoti:

»V zakonu o narodnih šolah z dne 5. decembra 1929 se doda za § 93. nov § 93 a, ki se glasi:

Učiteljicam narodnih in gospodinjstvih šol, kakor tudi otroškim vrtnaricam preneha služba, ko se poročijo z osebo, ki ni učitelj narodnih šol... (Slede določbe o izplačevanju odpravnine.)

Vsakdo, ki vidi, v kakem položaju se danes nahaja posebno mladi učiteljski rod, kdor vidi, kako gredo najboljša leta in najsvežejše sile brezplodno v nič, kako brezposelnost uničuje vse ideale in prečesto žene mlado, čakajočo generacijo v bolesterne ekstreme, bo moral ta amandman v principu pozdraviti. Vendar se moramo zavedati, da bo imelo to vprašanje zelo velike posledice, morda večje, kakor si jih je zamislil oni, ki je ta predlog formuliral — uspevek pa bo gotovo popolnoma drugačen, kot je avtor najbrže hotel.

Če prav razumemo namen tega podatka, hoče predlagatelj ventilirati problem brezposelnosti v učiteljskih vrstah, ker v svoji naivnosti misli, da bodo sedaj učiteljice kar trumoma zapuščale učiteljsko službo, se poročile in tako napravile prostor onim, ki čakajo na službo. Brezposelnosti bodo nastavljeni, pereči problem bo odstranjen in — političen uspeh dosežen. Priznati je treba: res zelo preprosta rešitev, skoraj preenostavna, kajti, če bi bila le količikaj dobro izvedljiva in uspešna, bi se gotovo že preje kdo spomnil na tako enostavno stvar. Saj nekaj brihtnih ljudi je bilo tudi že pred kresno nočjo na svetu.

V poročilih o skupščinski debati nismo čitali posebnih razprav o tem vprašanju. Zdi se, da mnogi na ta problem niso polagali nobene važnosti, da so ga enostavno prezrli. In v tem je velika napaka. Dobra rešitev tega vprašanja je možna le po vsestranski temeljiti razsvetlitvi celotnega problema. Sem ne spadajo le poroke učiteljic z neučitelji, temveč še marsikaj drugega. Ne smemo gledati samo z očmi onega, ki bi hotel čim hitreje in s kolikor mogoče malo truda doseči zaželjeni uspeh, gledati in opazovati moramo z vseh strani, s solnčnih in senčnih. In če bomo opazovali to vprašanje s senčne strani, bomo gotovo dobili več pomislov, kot smo imeli prej pritrdilnih razlogov. Tak ukrep je treba dobro premisliti, treba je vprašati za mnenje najširše kroge, v javnosti naj se sproži izmenjava misli, na anketo naj odgovarjajo vsi — pro in contra — in ko bi se izkristaliziralo jedro, bi bilo poklicanim delo lažje in gotovo uspešnejše. Pri nas pa smo že kar navajeni, da pride vse kar čez noč in napol prepe-

čeno, spomnimo se le medicinske uredbe.

Upam si trditi, da ta amandma svojega namena ne bo dosegel — ker se učiteljice rajši ne bodo močile. Da bo to le en vzrok več, da bodo poslanci iste vlade zopet metali blato na »nemoralne učiteljice«, je jasno. S tem se tukaj ne bomo ukvarjali, ker previsoko cenimo učiteljski stan.

Statistično je dokazano, da se večina akademsko izobraženih moških (torej neučiteljev!) oženi z učiteljicami. Vse take poroke, ali vsaj večina njih, bo sedaj onemogočena, saj akademik v državni službi, pa tudi v večini svobodnih poklicev, kot mlad človek — in samo tedaj ima poroka smisel — tako sramotno malo zasluži, da komaj sam živi, kaj šele, da bi preživljal družino. Sedaj se je še nekako dalo izhajati, če je tudi žena prispevala svojo učiteljsko beračijo — odslej pa tega ne bo več. Možnost ustvariti dom, se je našim intelektualcem tako odmaknila vsaj za 15 let (t. j. dokler ne bodo moževi dohodki dovolj veliki) — lepa prognoza tudi za potomstvo, ki ga ne bodo več zarajali mladi, zdravi, življenja polni ljudje, ampak izmozgane, ostarele sence. Drugod pospešujejo populacijo z vsemi možnimi sredstvi: z nagradami, davčnimi olajšavami, dednopravnimi omejitvami itd. — pri nas pa načrtno uničujemo družino, v isti sapi pa na glas kričimo, da je družina steber družbe. Ali ni to ironija?

Priznavamo reformo poročenih uradnic (ne samo učiteljic! Zakaj bi morale imeti samo učiteljice poleg najslabše plače tudi najslabši položaj?), odklanjamo pa način, kako se skuša to izvesti. Poglejmo samo, kako je Avstrija rešila to vprašanje. Izdala je zakon, po katerem je prenehala služba vsem onim poročenim uradnicam, katerih možje imajo večje mesečne dohodke, kakor v naši valuti okroglo 3000.— Din. Samo na Dunaju se je na ta način izpraznilo okoli dva tisoč učiteljskih mest. Ali se ne bi dalo pri nas doseči kaj podobnega. Zakaj trpimo, da žene odvetnikov, zdravnikov itd. zasedajo učiteljska mesta in ne naredimo prostora potrebnim? Mnoge, gospodarsko dobro situirane učiteljice so se dale upokojiti in dobivajo pokojnino. Ali je n. pr. pravilno, da dobiva žena odvetnika, lastnika trinadstropne palače (poleg tega je gospod tudi delavski voditelj in velik socialista), učiteljsko pokojnino?

Priporočljivo bi bilo napraviti statuto o gnotnem položaju vseh učiteljic in videli bi, koliko učiteljskih mest bi lahko zasedli z novimi močmi, ne da bi odpuščenim učiteljicam naredili socialno krivico, kakor jo grozi napraviti amandma.

Še en moment prihaja pri razčlenjevanju tega vprašanja v poštev. Morda država noče, da bi se učiteljice radi javnega ugleda močile s komursibodi. Tudi to je upoštevati vredno in celo potrebno, ker se v tem oziru res greši, vendar ima država za to zelo učinkovito sredstvo: predhodna odobritev poroke po

Narod pred izvršenimi dejstvi

Razgibanost mednarodnega političnega vzdušja, ki se v zadnjem času kaže v pogostih obiskih državnih, ki razpravljajo o zamotanih mednarodnih odnosih in iščejo v medsebojnih dogovorih izhoda iz kaosa, nam postavlja vprašanje: kakšna je, oziroma bi morala biti pri sklepanju dostikrat življenjsko važnih dogovorih vloga naroda, ljudstva, katerega interese državni zastopajo? Ni namreč vse eno, ali so meddržavni dogovori sklenjeni kot izraz hotenja vsega naroda ter imajo kot taki res ono moralno in realno vrednost, ki bi morala biti podlaga vsake meddržavne pogodbe, ali pa so plod interesov poedinca, oziroma vladajočega režima, ki sklepa slične pogodbe in dogovore iz prestižnih interesov, pozabljajoč pri tem na interese države, dostikrat mimo in celo proti volji naroda, ki ga potem enostavno postavlja pred izvršeno dejstvo ter v njem zatire vsako najmanjše gibanje v smislu odklanjanja gotove pogodbe. Pri sličnem položaju nastane tudi vprašanje, ali gotov dogovor, ki ga je neka država, katere ureditev bazira n. pr. na demokratičnih načelih, po svojih momentanih predstavnikih sklenila, v etičnem smislu sploh obstoja in ali ga more narod kot takega sploh upoštevati. Brez dvoma je takšen dogovor le formalnost, ki jo mora narod tolerirati, ki pa ne predstavlja nikake globlje vrednosti.

Če si ogledamo moment postavljanja naroda pred izvršeno dejstvo z državno-političnega vidika, moramo vzeti v obzir dve najznačilnejši ureditvi države: avtoritativno in demokratično.

Avtoritativni režimi, katerih oblast ni vezana na sodelovanje z narodom in ki predstavljajo večjo ali manjšo skupino ljudi, ki je navadno poudarjena celo v eni sami osebi, v svojem ravnanju niso vezani, vsaj formalno ne, na mnenje naroda. Slični režimi gredo mnogokrat celo preko narodove volje in uveljavljajo stvari, ki narod jako obremenjujejo. Vendar pa, ne glede na naše mišljenje o vrednosti takšnih režimov, jim moramo priznati, ozirajoč se na njih bistvo, delno upravičenost takšnega postopanja, namreč da vodijo politiko popolnoma samostojno in se pri svojih ukrepih ne ozirajo na mišljenje naroda. V bistvu takšnih režimov je tudi, da se ne ozirajo sentimentalno na moralno odgovornost, ki bi jo morali imeti pred narodom.

Popolnoma drugačno stališče pa moramo zavzeti proti onim režimom, ki so nosilci demokratičnih načel, prav poseben pa še proti onim, ki sicer sami trde, da je njihovo postopanje v skladu z demokratičnimi načeli in to nenehoma poudarjajo, dasi se more iz njihovih dejanj videti ravno nasprotno. Tudi to je njihovo postopanje v skladu z demokratičnimi načeli in to nenehoma poudarjajo, dasi se more iz njihovih dejanj videti ravno nasprotno. Tudi to je njihovo postopanje v skladu z demokratičnimi načeli in to nenehoma poudarjajo, dasi se more iz njihovih dejanj videti ravno nasprotno.

Vendar pa to »vzdrževanje stikov z narodom« ni ničesar drugega kot preračunana gesta za dokazovanje »demokratičnih načel«, če se pojavijo nasprotni glasovi. Vendar pa se nočemo spuščati dalje v prikazovanje sličnih taktičnih sredstev za dokazova-

nadrenjenih oblasteh, enako kakor pri vojakihi.

Ni važno, ali se učiteljice možijo in ali se možijo z učiteljem ali neučiteljem — važno je, da naredijo poročene žene z ugodnim gospodarskim položajem prostor svojim mladim brezposelnim tovarišicam. O tem naj bi govorili gospodje poslanci; pa o tem bi jim bilo najbrže neprijetno govoriti, saj bi bil gotovo eden ali drugi tudi osebno prizadet — in poslanske dnevnice so tako majhne!

H koncu pa samo to: take stvari je treba prej temeljito premisliti, ne pa brez sistema streljati v prazno!

nje »demokratičnega« postopanja režimov, ki jih imamo v mnogih državah Evrope in drugod. Hočemo prikazati le nesoglasje, ki nastaja med bistvom takšnih režimov ter med njihovim postopanjem z ozirom na vprašanje, ki smo ga načeli. Obenem hočemo osvetliti posledice, ki iz takšnega postopanja nujno izhajajo.

Ne oziraje se na to, ali so dogovori, ki se sklepajo v imenu naroda, zanj koristni ali škodljivi, je treba, da smo si na jasnem o tem, da se mora v vsakem slučaju upoštevati njegovo razpoloženje. Če se gre mimo tega in se tako zlorabi narodovo zaupanje, ki ga je dal gotovim političnim ljudem, je nujno, da narod popolnoma pravilno zahteva konsekvence, da vsaj na ta način pokaže, da dogovor ni bil sklenjen v soglasju z njim ter da so bila pooblastila, ki jih je dal svojim predstavnikom v dobri veri, prekorajčena. Peza dogovora v slučaju, da je bil za narod in državo neugoden, sicer pade na nju, vendar se s tem pravilno manifestira nerazpoloženje. Narod upravičeno zahteva konsekvence v vsakem slučaju, ker so poleg tega, da je bilo prekorajčeno njegovo zaupanje, bila pregažena osnovna načela, na podlagi katerih je dotični režim prišel do svojega položaja. S tem svojim postopkom je bil torej režim diskvalificiran za nadaljnje vodstvo, odvzeta pa mu je bila tudi možnost, da se sme imenovati predstavnik, oziroma zastopnik ljudstva. Če se mu kljub temu posreči z gotovimi sredstvi ostati na položaju in med narodom zatreti vsakršen upravičen protest, se dogovor, ki ga je sklenil, kljub temu ne more smatrati za drugo, kot za formalen akt, sklenjen sicer po predhodno danem zaupanju, ki pa je bilo prekorajčeno in za narod ne predstavlja nikake moralne obveze. Narod upravičeno torej zahteva sankcij. Moralna odgovornost, ki jo je gotov režim prevzel, se mora v takem slučaju meriti še s prav ostrim merilom. Če režim sicer smatra, da za njegovo umaknitev to ni zadosten pogoj, je treba, da to uvidijo višji merodajni faktori in izvajajo konsekvence. V nasprotnem slučaju preti namreč nevarnost, da narod ne bo ostal miren in bo sam izvedel gotove ukrepe, ki pa bi bili brez dvoma škodljivi ugledu države.

To teoretično razglabljanje, ki nam ga je inspiriral mednarodni položaj, nam kaže, da se ravno v navedenih točkah mnogo greši in da se ravno vsled njih neupoštevanja že itak napeti mednarodni položaj še postruje.

Marksistična

„SODOBNOST“

o nacionalnem vprašanju

Pavšalno: »Tako mineva skoraj že drugo desetletje, odkar žive posamezni deli naroda (slovenskega op. ur.) življenje zase, pod najtežjimi okoliščinami, ki so mogoče v 20. stoletju...«

Obsodba: »Njih delo (emigrantskih organizacij op. ur.) je bilo vse prej ko slovensko, saj so celo sprejeli v program kot vodilno načelo, ki slovenskega naroda sploh ne priznava...«

Megalomanstvo ali nebolgljenost: »Opajajoča ideja panslavizma, samoodločbe in združitve na Balkanu je tako zasenčila vse, da smo zopet prezrli lastni razvoj in nismo iskali moči v sebi...«

Vljudno Vas prosimo, da poravnate naročnino!